

Nærings- og fiskeridepartementet

Høringsuttalelse fra Bedriftsforbundet vedr forslag til langsiktig strategi for Altinn 2016 – 2025

Vi viser til departementets NFDs høringsbrev av 11.12.15. Departementet ber høringsinstansene særlig kommentere åtte ulike problemstillinger. For Bedriftsforbundet er det naturlig å konsentrere vårt hørings svar rundt de aspekter ved problemstillingene som er mest direkte knyttet til servicenivå, tilrettelegging for nye tjenester og aspekter som forventes å kunne få stor betydning for kostnader og funksjonalitet. Bedriftsforbundet er også opptatt av ikke-ekskluderende og fremtidskompatible tekniske løsninger som ivaretar arkivmessige behov, minimert sårbarhet og risiko. Når ikke det ikke er sikkerhetsmessige, økonomiske eller andre rasjonelle hensyn som taler for egenproduksjon, så bør Altinnplattformen i størst mulig grad legge til rette for innovasjon og næringsutvikling gjennom å begrense seg til å være fasilitator gjennom API-bruk osv.

Det er avgjørende for videre suksess at den strategien som vedtas reflekteres i tildelingsbrevene fra departement til de ulike forvaltningsledd og følges opp løpende i forvaltningen, dersom man skal lykkes. Man kan måtte endre på tradisjonelle måter for IKT-budsjettering for å sikre gevinstrealisering og unngå dobbeltarbeid og dårlig ressursutnyttelse, jfr. eksempelet med modellen for finansiering av utstyr til og supportering av nødnett. Metoden kan benyttes for å redusere antall enheter som gjør IKT-prioriteringer og investeringer på hver sin tue, men samtidig innpasse en slik rasjonalisering i tradisjonell budsjetteringspolicy (mer bibehold av tradisjonell føring på kostnadssted).

Nærings- og fiskeridepartementet ber særlig om at høringsinstansene kommenterer følgende:

1. Hvordan kan Altinn på en best mulig måte samvirke med andre nasjonale felleskomponenter og IKT-systemer?

Bedriftsforbundet vil at Altinn skal drifte den IKT i det offentlige som det ikke er rasjonelt at forvaltningsorganene skal operere hver for seg. Samtidig bør det skilles mellom komponenter det er rasjonelt å drive i egenregi, sentralisert egenregi (Altinnnivå) og løsninger som like gjerne eller bedre kan driftes eksternt av innovasjonsmessige, økonomiske og praktiske årsaker. Virtuell serverdrift, lagring mv og delfunksjoner som autentisering kan kanskje i økende grad sentraliseres. Men det betyr ikke nødvendigvis at alt må driftes og supporteres i egenregi.

2. Hvilket ambisjonsnivå bør Altinn legge seg på med hensyn til fremtidige behov hos brukerne og forvaltningen?

Innovasjonsevne, konkurranse, support, driftsstabilitet, personvern, økonomi, osv kan påvirke omfanget av og innretning på videre satsing på Altinn-plattformen. Mye taler imidlertid for at Altinn-organisasjonen og KommIT vil være svært viktig. Samtidig kan innovasjonshensyn og beredskapsmessige hensyn/sårbarhet tilsi at ikke alt blir like geografisk orientert om Brønnøysund som i dag og at man segmenterer mer. Man kan se for seg en overordnet sentral styring fra Altinn-organisasjonen i Brønnøysund, men at man ved hjelp av APler, spredt serverdrift og redundante samband tilrettelegger for både styrket beredskap og økt innovasjon og flere tilbydere. Den konkrete arkitekturen for dette må selvsagt utredes på grunn av de mange hensyn som spiller inn.

3. I hvilken grad bør infrastrukturen til Altinn tilgjengeliggjøres for alminnelig bruk for kommunene? På hvilken måte kan kommunene involveres i Altinn's styringsstruktur?

Det vil avhenge av valgt policy for egenregi osv. Her nøyer vi oss med å understreke at både innovasjon, konkurranse i IKT-næringen og beredskap kan tilsi at ikke går for å bygge alt i Brønnøysund og unødvendig egenregi på drift. Annerledes kan det selvsagt være for spesielt sensitive funksjoner. Men det bør være en balansegang. De komponentene som Altinn har bør imidlertid tilgjengeliggjøres for kommunene så man ikke finner opp kruttet på nytt og disse må kunne få komme med innspill.

4. *Hvordan bør forvaltningen av Altinn innrettes overfor andre offentlige virksomheter slik at det sikres et godt skille mellom Brønnøysundregistrenes roller som forvalter av Altinn-løsningen, konsulent ved tjenesteproduksjon og leverandør av IKT-tjenester?*

Altinn-organisasjonen bør eksempelvis kunne deles inn i følgende enheter:

- Altinn Consulting enhet
- Altinn forvaltnings- og bestillerorganisasjon med innkjøps-/bestillerkompetanse
- Altinn produksjonsenhet (driftsorganisasjon for egenregi))

5. *Hvilke prioriteringer bør forvaltningen gjøre ved innlemmelse av ny funksjonalitet og nye tjenesteeiere eller tjenester?*

Denne bør i stor grad baseres på prosjekter av stor verdi for næringslivets kostnader, men begrense seg til APIer der man med stor sannsynlighet kan vente at private aktører vil etablere seg. Det kan være enkelte tjenester hvor nytten for små og mellomstore bedrifter er stor og hvor private leverandører priser seg svært høyt som kan tilsi at tjenesten bør tilbys av det offentlige over Altinn. Et eksempel på dette kan være offentlige registeropplysninger av stor interesse tilgjengeliggjort på et godt brukergrensesnitt. SSB sitt nettsted og flere av nettbankene er eksempler på god brukerorientert utvikling av nettsteder.

6. *Hvordan kan Altinn best mulig stimulere til utvikling og innovasjon sammen med IKT-næringen som en åpen plattform? Hva må til for å tilrettelegge Altinn slik at små og store aktører i IKT-leverandørindustrien skal kunne utvikle egne løsninger for offentlig sektor som bygger på, eller integreres mot, Altinn?*

Eksempelvis åpne data og kildekode, tilrettelegging for add-ons og vilje til å gi opp noen gebyrer slik man har gjort for Statens kartverk o.l., tettere samarbeid / flere fora/møtepunkter. En holdning der man sier ja, hvis man ikke må si nei av andre vektige årsaker og en dedikert budsjett-pott satt av til dette som forvaltes i samråd med næringslivet. Se også svar i punkt 8 nedenfor.

7. *Hvilken rolle og ambisjon skal Altinn ha som partner for innovasjon i næringslivet? Hvordan kan en eventuell rolle avgrenses slik at den ikke konkurrerer med private utviklere av IKT-løsninger?*

Se svar på spm 6. Begrense seg til det som er nødvendig å gjøre i egenregi og ellers fasilitere. Egenregibeslutninger bør alltid utfordres/testes av andre slik at man sikrer at i de tilfeller man velger det så er det objektivt sett svært godt begrunnet. Viser ellers til forutgående svar.

8. *Hvordan skal profileringen av merkevaren Altinn utvikles videre? Bør Altinn være et synlig merkenavn for sluttbrukerne (privatpersoner og virksomheter) eller være "transparent" og integrert i de offentlige virksomhetenes egne løsninger?*

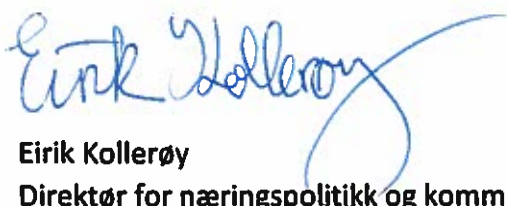
Svaret kommer an på hva man bestemmer med henblikk på myndighetsfordeling og budsjettering av offentlige IKT-investeringer. Ser man på utviklingen fremover kunne man tenke seg Altinn i en rolle som likner litt både på Direktoratet for Nødkommunikasjon, Statens vegvesen og Jernbaneverket. Viser forøvrig til svaret i avsnitt 4 om en mulig oppdeling.

Hvis man skulle gå enda litt lenger kunne man se for seg enda tettere integrering for å bedre bruken av offentlige IKT-milliarder og fremme innovasjon. I så fall vil det kunne være naturlig å slå sammen Skatteetatens IKT-enhet, Direktoratet for e-helse, DNK, Difi og Altinn. Det betyr imidlertid ikke at alt bør samlokaliseres geografisk.

Ressurser som spares bør i så fall delvis brukes på å bygge opp enda mer kompetente sektorvise bestillerorganisasjoner. Disse kunne samtidig bidra til økt kapasitet til å dele opp anskaffelser og bedre sikrer at små og mellomstore IKT-bedrifiers reelle muligheter til å levere til offentlig sektor forutsatt at man bruker de mulighetene man har til å utforme smarte konkurransegrunnlag. En slik koordinering kan også bidra til at man kan oppnå mer tilrettelegging for innovasjon og åpne løsninger, jfr. målsettingen i punkt 6.

Oslo, den 11.03.16

Vennlig hilsen
for Bedriftsforbundet



Eirik Kollerøy
Direktør for næringspolitikk og kommunikasjon